

Postanowienie z dnia 11 maja 2001 r., III CZ 28/01

W postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia na postanowienie o odrzuceniu kasacji, nie zawierającej przedstawienia okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, Sąd Najwyższy nie bada nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji.

Przewodniczący Sędzia SN Tadeusz Żyznowski

Sędziowie SN Antoni Górski, Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Józefa A. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej w L. o zapłatę, po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 maja 2001 r. zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 31 stycznia 2001 r. oddalił zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w Lublinie postanowieniem z dnia 31 stycznia 2001 r. odrzucił kasację powoda od wyroku tego Sądu z dnia 7 grudnia 2000 r., wobec braku uzasadnienia podstaw kasacyjnych oraz nie przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji.

W zażaleniu na to postanowienie powód zarzucił, że kasacja zawiera przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz przedstawia okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji. Podniósł także nieważność postępowania apelacyjnego z powołaniem się na art. 379 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c., twierdząc, że w składzie Sądu Rejonowego wydającego nakaz zapłaty w 1994 r. i w składzie Sądu Apelacyjnego, który zaskarżonym kasacją wyrokiem uchylił ten nakaz zapłaty, orzekał ten sam sędzia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje: (...)

Zaskarżony kasacją wyrok wydany został w dniu 7 grudnia 2000 r., a zatem wniesiona od niego kasacja powinna spełniać wszelkie wymogi, wynikające z obecnej treści przepisów art. 393³ § 1 i § 2 k.p.c.

W art. 393³ § 1 k.p.c. ustawodawca w czterech punktach skatalogował konstrukcyjne elementy kasacji, a więc cechy istotne tego szczególnego środka odwoławczego, natomiast w art. 393³ § 2 k.p.c. wskazano na pozostałe wymagania kasacji, które stawiane są każdemu pismu procesowemu (art. 126-128 k.p.c., z rygiorem przewidzianym w art. 130 k.p.c.). W tej sytuacji przyjęto w orzecznictwie, że brak któregokolwiek z elementów kasacji, określonych w punktach art. 393³ § 1 k.p.c., nie podlega naprawieniu w trybie art. 130 § 1 k.p.c., a kasacja dotknięta takim brakiem podlega odrzuceniu *a limine* (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 51 i z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52).

Obowiązek przedstawienia przez skarżącego okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji, wynikający z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c., wiąże się z instytucją tzw. przedsądu, polegającego na możliwości odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania (art. 393 k.p.c. w związku z art. 393⁷ § 1 k.p.c.). (...) Za spełnienie wymogu z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. nie można jednak uznać odwołania się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych i sformułowanych w ich ramach zarzutów, z pominięciem wyraźnego zaprezentowania okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji.

Uwzględniając odrębność przedmiotów regulacji pkt 2 i 3 art. 393³ § 1 k.p.c. stwierdzić należy, że choć argumentacja skarżącego może się niekiedy w obu tych kwestiach częściowo pokrywać, to jednak orzeczenie w przedmiocie przyjęcia kasacji do rozpoznania zapada po zbadaniu okoliczności określonych w art. 393 k.p.c.

Skoro kasacja powoda niewątpliwie nie zawierała przedstawienia okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie, to Sąd drugiej instancji zasadnie orzekł o jej odrzuceniu.

Zarzut naruszenia art. 379 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c., zmierzający do wykazania nieważności postępowania odwoławczego, nie może być przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym, mającym za przedmiot ocenę zasadności odrzucenia przez Sąd drugiej instancji kasacji z powodu jej niedopuszczalności. Nieważność postępowania odwoławczego jest

oczywiście przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego sprawowanej z urzędu dopiero po przesądzeniu dopuszczalności kasacji, tj. po stwierdzeniu, że spełnia ona wszystkie wymagania wynikające z art. 393³ k.p.c.

Również zatem Sąd Najwyższy orzekający w składzie jednego sędziego w przedmiocie odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania (art. 393⁷ § 1 k.p.c.), zobowiązany jest – jeszcze przed przystąpieniem do badania przesłanek wymienionych w art. 393 § 1 k.p.c. – odrzucić kasację, jeśli stwierdzi, że ulegała ona odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, albo zwrócić ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków (art. 393⁷ § 2 k.p.c.). W tej fazie postępowania Sąd Najwyższy nie bada jeszcze nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji, dopiero jeśli stwierdzi, że kasacja nie zawiera braków wymagających zwrócenia jej sądowi drugiej instancji lub odrzucenia (art. 393⁵ k.p.c.), zobowiązany jest – na podstawie art. 393 § 2 k.p.c. – zbadać czy nie zachodzi nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. (...) W razie stwierdzenia nieważności Sąd Najwyższy nie może odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania, bowiem art. 393 § 2 k.p.c. oznacza zakaz stosowania § 1 tego artykułu.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia, działając na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 393¹⁹ k.p.c.